

श्रीलालबहादुरशास्त्रीराष्ट्रीयसंस्कृतविद्यापीठम्

(मानितविश्वविद्यालयः), कुतुबसांस्थानिकक्षेत्रम् नवदेहली- 110016

संशोधितनवीनपाठ्यक्रमः

कक्षा : विशिष्टाचार्यः दिनांक : १४-१५/०७/२०१६

विषयः फलितज्योतिषम् ज्योतिषविभागः, वेदवेदाङ्गसंकायः

विशिष्टाचार्यः (Core Course)-I Semester

द्वितीयपत्रम् (प्रथमसत्रम्)

द्वितीयपत्रम्	पाठ्यग्रन्थः - प्रश्नमार्गः	अध्यापनकालः नवतिहोरामात्रम्	क्रेडिट्स -४
प्रथमखण्डः	वेदाङ्गेषु ज्योतिःशास्त्रस्य प्राधान्यम्, ज्योतिषाध्ययनेऽधिकारिणः, दैवज्ञलक्षणम्, ग्रहगणितस्य दशभेदाः, पञ्चसिद्धान्ताः, ज्योतिषाध्ययन- मुहूर्तः, पुनर्जन्मसिद्धान्तकथनम्, द्विविधकर्मभेदौ, ज्योतिषशास्त्रेण कर्मफलसूचनम्, मुहूर्तमहत्त्वम्, जातकशास्त्रेण कर्मज्ञानम्, जातकशास्त्रमहत्त्वम्, प्रश्नशास्त्रमहत्त्वम्, पृच्छकस्य चेष्टावलोकनम्, दैवज्ञस्य कर्तव्यः, आरूढविधिः, प्रकारान्तरेण आरूढज्ञानम्, प्रश्नकाले विचारणीयाः विषयाः, फलनिर्देशनक्रमः, प्रश्नार्थे वर्जितकालः विहितकालः विहितदेशः अप्रस्तदेशविचारश्च, स्वरोदयविचारः, वारानुसारेण स्वराणां शुभत्वम्, स्वराणां शरीरे परिणामः, प्रतिकूलस्वराणां फलम्, अष्टदिनात्मकस्वरनिरन्तरताफलम्, श्वासस्य प्रमाणेन तत्त्वज्ञानम्, पक्षानुसारेण नाडीतत्त्वानां फलम्, स्वरोदयेन नष्टवस्तुज्ञानम्, स्वरेण पृच्छकस्य दीर्घायुष्यादिज्ञानम्, नाडीभेदकथनम्, नाडीषु प्रशस्तकृत्यानि, स्वरोदयेन रोगज्ञानम्, स्वरशकुनाभ्यां रोगविचारः, अनुभूतिसाम्यं दूतस्थितिफलञ्च, नष्टवस्तुदिग्ज्ञानम्, वारपक्षभेदेन शुभाशुभत्वम्, देहस्वराज्जयपराजयज्ञानम्, सूर्यनाडीप्रशंसाकथनम्, वामनाड्या प्राशस्त्यम्, स्वरोपरि गर्भप्रश्नविचारः, कार्यसिद्धियोगः, शत्रोरागमनप्रश्नः, स्वराङ्गुलैः सन्ततिविचारः ।		१
द्वितीयखण्डः	पृच्छकचेष्टा (स्पर्श) फलम्, ध्वजाद्यानाम् आयानां फलम्, शरीरे आयानां स्थितिः, अष्टायोपरि प्रश्नफलनिरूपणम्, फलकथनम्,		१

विद्युत्कार्यम्
15-07-16

15-07-16

15-07-16

15-07-16

15-07-16

	<p>आरूढराशितः तृतीयस्थपापफलम्, अनिष्टभावेषु पापग्रहफलम्, अनिष्टभावेषु शुभखेटानां फलम्, शकुनविचारः, पृच्छकाश्रितदिक्फलम्, पृच्छकस्य दक्षिणदिशि स्थितिफलम्, रोगायुः प्रश्ने विशेषः, प्रष्टुः शब्देन फलादेशः, प्रश्नाद्यक्षराल्लग्नज्ञानम्, दूतचेष्टाफलम्, उत्थितस्य फलम्, दृष्टिपथे प्रष्टुः मुहुर्मुहुः स्तम्भनफलम्, अन्तरागमनफलम्, दूतस्य प्रश्नविस्मरणादिफलम्, अङ्गप्रहारादिफलम्, दूतस्य रुदनादिफलम्, दूतस्य पाशोद्धर्तनादिफलम्, दूतस्य शस्त्रादिधारणफलम्, दूतस्य मनोभावफलम्, अथ तत्कालजानि शुभाशुभनिमित्तानि तेषां स्पष्टीकरणञ्च, विवाहप्रश्ने शकुनादिकम्, सन्ततिप्रश्ने शकुनादिकम्, गर्भप्रश्ने शकुनादिकम्, युद्धप्रश्ने जयप्रदाः शकुनाः, युद्धे पराजयकराः शकुनाः, प्रस्थानप्रश्ने शकुनाः, रोगप्रश्ने शकुनाः, आयुः प्रश्ने शकुनाः, यात्राविघ्नकराः शकुनाः, सन्धिप्रश्ने शकुनाः, कार्यहानिकराः शकुनाः, शुभशकुनाः, अन्यशुभशकुनाः, पुनश्च शुभशकुनानां कथनम्, शकुनानां त्रिकालेषु फलम्, मार्गे शुभशकुनाः, मार्गेऽशुभशकुनदर्शने प्रष्टुः कर्तव्यम्, रुग्णालये प्रवेशसमये शकुनाः, आतुरस्य जीवनविषयकफलम्, मरणनिमित्तानि, अष्टमद्रष्टाग्रहैर्मृत्युकथनम्, ग्रहाणां त्रिदोषकथनम्, कालाङ्गेषु रोगविचारः, खरद्रेष्काणे मृत्युः, धातुविकारतो मृत्युकथनम्, मन्दोपरिग्रहाणां दृष्टिफलम्, मृत्युः सुखपूर्वकं भविष्यति नवेति? प्रश्नः, मन्दाधिष्ठितद्रेष्काणतो मृत्युज्ञानम्, मन्दनवांशे मृत्युः, मन्देन सह ग्रहाणां युतिफलम्, पश्वादिभिर्मृत्युकथनम्, दुर्बलमन्देन सह ग्रहयुत्यादिभिर्मृत्युकथनम्, प्रश्नलग्नान्मृत्युदायकयोगानां कथनम्, मरणप्रदरोगानां प्रतिनिधिग्रहाः, सूर्यादिनवग्रहाणां रोगाः, जातकोक्तरोगाणामपि विचारकथनम्, रोगवृद्धिकालिकचन्द्रेण मृत्युः, शकुनादिविचारः, कण्ठाभरणमतम्, मृत्युपतिफलम्, विशेषसंज्ञानां कथनम्, मरणस्थलकथनम्, लग्नांशलग्नेशतो मरणस्थलकथनं तत् फलकथनञ्च, मरणस्य शुभाशुभत्वम् ।</p>	
<p>तृतीयखण्डः</p>	<p>रोगविशेषाः, ग्रहस्थितिवशाद् रोगज्ञानम्, ग्रहाणां शुभाशुभस्थितिः, सुस्थ-दुःस्थसंज्ञा, दुःस्थ-सुस्थसंज्ञाकथनम्, शरीरे रोगाधिष्ठानज्ञानम्, शरीरे सूर्यादिग्रहाणामङ्गकथनम्, द्वादशभावानां शरीराङ्गकथनम्, स्पृष्टाङ्गराशितः रोगविचारः, सारसंग्रहमतेन त्रिदोषविभागाः, ग्रहाणां वातादिदोषाः, रोगाणाम् ऋतुसम्बन्धकथनम्, ग्रहाणां दुःस्थानस्थितिवशाद् रोगकथनम्, रोगाणां भेदाः - शारीरिकरोगाः,</p>	<p>१</p>

विद्युत्कामेश्वर
15-07-16

15-07-16

Vinod Sharma

15-07-16

15-07-16

	<p>मानसिकरोगाः, दृष्टनिमित्तजरोगाः, अदृष्टनिमित्तजरोगाः, प्रश्नेन रोगनिर्णयः, ग्रहदोषानुसारेण रोगोत्पत्तिः, पापालोकिताद्यानां ग्रहाणां रोगकारकत्वम्, उन्मादकरयोगाः, वातोन्मादलक्षणम्, पित्तोन्मादलक्षणम्, कफोन्मादलक्षणम्, सन्निपातजोन्मादः, आगन्तुकोन्मादः, उन्मादस्य चिकित्सा, उन्मादप्रतिपादने सम्प्रदायभेदकथनम्, उन्मादस्य दशहेतवः, ग्रहयोगवशाद् उन्मादहेतूनां कथनम्, अपस्मारलक्षणम्, अपस्मारस्य दूतयः, अपस्मारे अनुष्ठानम्, अपस्मारचिकित्सा, प्रमेहरोगयोगः, रोगविचारनिर्देशनम्, प्रश्नानुष्ठानपद्धतिनिर्देशकथनम्, सूर्यरोगाः, चन्द्रजन्यरोगाः, भौमजन्यरोगाः, बुधकृतरोगाः, जैवरोगाः, शुक्रजन्यरोगाः, शनिजन्यरोगाः, राहुजन्या पीडा, केतुजन्यं गुलिकजन्यं च पीडाकथनम्, रोगकारको विशेषयोगः, ग्रहाश्रितरोगकथनम्, त्रिरेकादशं विहाय पापस्थितिफलम्, अङ्गानां प्रतिनिधिभावकथनम्, प्रश्नशास्त्रीयाङ्गविभागः, लग्नतः नवांशतोऽपि विचारणा, अर्कस्य निर्बलतायां किं कर्तव्यम्?, कृष्णीयशास्त्रमतम्, कृष्णीयाङ्गविभागकथनम्, प्रश्ने जातकोक्ताङ्गविचारस्य निषेधः ।</p>	
<p>चतुर्थखण्डः</p>	<p>रोगारम्भावसानकालः, रोगारम्भदिग्ज्ञानम्, रोगारम्भप्रहरकथनम्, रोगारम्भकाले समुपस्थितजनानां संख्याकथनम्, रोगस्य कालावधिकथनम्, रोगारम्भे दिवारात्रिकथनम्, षष्टेशाश्रितराशिचन्द्रतो रोगज्ञानम्, लग्नेशस्य चन्द्रस्य वा पापसम्बन्धाद्रोगारम्भं शमनञ्च, लग्ननवांशद्वादशांशवशाच्च रोगोपशमकथनम्, अनुष्ठानपद्धतिः, रोगारम्भनक्षत्रात् रोगशान्तिकथनम्, मृत्युप्रदनक्षत्राणि तिथयश्च, शूलचक्रम्, मृत्युयोगाः, बालातुरस्य विचारः, रोगावधिकथनम्, चिरकालीनरोगकथनम्, प्रायश्चित्तम्, प्रश्नकुण्डल्यां रोगनाशका ग्रहयोगाः, आप्तवचनात् कर्मजव्याधिकथनम्, देवादीनां प्रकोपकथनम्, ग्रहाणां प्रबलताकथनम्, पापभेदकथनम्, राजयक्ष्मादिरोगाणां कर्मजहेतुकथनम्, कर्मविपाकः, रोगमुक्त्यर्थमुपायकथनम्, मृत्युञ्जयहवनम्।</p>	<p>१</p>

सन्दर्भग्रन्थाः -

१. प्रश्नमार्गः - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
२. दैवज्ञवल्लभा - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी
३. भुवनदीपकम् - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी

विद्युत्कालम् 15-07-16
 Vinod Sharma
 15-07-2016

